

Svanemerka bilpleiemidler

Bilpleiemidler er avanserte kjemiske produkter. De skal rense bort asfaltnupper, veismuss og salt fra bilen, de skal gjøre lakken blank og de skal beskytte mot vær og vind. På grunn av de sammensatte behovene produktene skal fylle, består bilpleiemidlene ofte av en cocktail med kjemikalier. En del av disse kjemikaliene er skadelige, både for bileieren og for naturen.

Kretsløp – alt henger sammen

Når vi vedlikeholder bilen med å vaske eller polere den, bruker vi forskjellige bilpleiemidler. Vasker du bilen ute på bakken, renner alt sammen rett ut i naturen der det kan gjøre skade i lang tid. Det er det verste alternativet. Bedre er det naturligvis å vaske bilen i en bilvaskehall. Da renner vannet med de oppløste bilpleiemidlene ned i hallens sandfang til oljeutskiller og videre til kommunens kloakkrenseanlegg. De kommunale renseanleggene fjerner mye, men får selvsagt ikke bort alt fra cocktailen de mottar.

Svanemerkede bilpleiemidler inneholder stoffer som har så liten påvirkning på helse- og miljø som mulig. Siden slike produkter skylles av og til slutt kommer ut i elver og innsjøer, og slam fra renseanleggene brukes som jordforbedringsmiddel, er det viktig at stoffene brytes lett ned og ikke er giftige.

Helseskadelige stoffer

Svanen har et ønske om å begrense bruken av stoffer som er kreftfremkallende, kan endre cellene i kroppen vår eller skade forplantningsevnen. Derfor forbyr vi stoffer som har disse egenskapene.
Allergi er et økende problem, og folk med allergi kan få allergiske reaksjoner ved bruk av bil- og båtpleiemidler som inneholder stoffer som vi vet er allergifremkallende. Dette kravet sikrer ikke alle allergikere mot å få en reaksjon, men det begrenser de verste allergene stoffene i disse produktene.

Miljøfarlige stoffer

Krav som begrenser innhold av miljøfarlige stoffer i bil- og båtpleiemidler er svært viktig fordi dette er produkter som ofte kommer direkte ut i vannmiljøet, fordi de gjerne blir brukt i områder uten tilslutning til renseanlegg. Stoffene i produktene bør brytes lett ned i naturen og ikke være giftige

for fisk, skalldyr og andre skapninger som lever i vann.

Nanopartikler brukes i større og større grad innenfor mange produktområder, også i bilpleiemidler. Svanen forbyr slike. Det som skaper størst bekymring er bruk av nanopartikler som kan frigjøres og dermed påvirke helsa vår eller miljøet rundt oss. Nanopartikler kan for eksempel trenge inn i friske celler hvor de kan skade cellen eller DNAet i cellekjernen.

Halogenerte organiske løsningsmidler: Halogenerte organiske løsningsmidler omfatter mange miljø- og helseskadelige stoffer som er svært giftige for organismer i vann, kreftfremkallende eller helseskadelige på anden måte. De halogenerte organiske forbindelser er brytes svært langsomt ned i naturen, noe som øker risikoen for skadelige effekter. Flyktige organiske løsemidler kan også forårsake negative effekter på ozonlaget.

Klororganiske stoffer: Ulike klorforbindelser som for eksempel triklosan brukes ofte som desinfiserende og antibakterielle stoffer. De kan være eller skape giftige, tungt nedbrytbare stoffer som lagrer seg i kroppen til dyr og mennesker. De kan også føre til antibiotikaresistens.

Fluorstoffer (perfluorerte stoffer som PFOS, PFOA) er vann- og fettavvisende. De brukes ofte i polish. Fluorstoffer brytes svært sakte ned i naturen og lagres i mennesker og dyr. De er giftige for vannlevende organismer, kan gi fosterskader og være kreftfremkallende og bidra til stoffskifte-sykdommer.

Siloksaner (D4/D5 og HMDS) brukes for å gjøre produktet lett å smøre ut, og er vannavvisende. Dette er et svært vanlig kjemikalie som brytes sakte ned, lagrer seg i kropper og finnes i ganske store konsentrasjoner mange steder, for eksempel i torsk fra Oslofjorden. Kan gi fosterskader. I svanemerkede bilpleiemidler finnes ingen av disse stoffene, og heller ikke en rekke andre kjemikalier som kan gi skade på helsa vår eller naturen rundt oss. Produktene har bestått tester på effektivitet og kvalitet, så bilen blir like blank og fin selv om de giftige kjemikaliene er utelatt.

Minst like bra som andre bilpleiemidler

Svanemerket har krav til effektivitet. De svanemerkede bilpleiemidlene er derfor like bra eller bedre enn andre konkurrerende produkter. I alt finnes det 152 svanemerkede bilpleieprodukter på det norske markedet: Både avfetting, voks, polish, bilsjampo, insektsfjerner, felg- og dekkrens, motorvask og interiørrensemidler. Se utvalget på svanemerket.no/produkter

Du har substitusjonsplikt

Alle virksomheter som bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier er pålagt å vurdere om hvert enkelt kjemikalie som inngår i produktet kan byttes ut med et miljøvennlig alternativ. Dette er *substitusjonsplikten* som Miljødirektoratet fører tilsyn med jevnlig. Svanemerket gjør det enkelt for deg å oppfylle denne plikten: Velger du svanemerkede bilpleiemidler er jobben gjort.

Miljømerking Norge